

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΝΟΤΗΤΑ 5^η

Ἀγαπητοί, μὴ γινώμεθα τῶν ἀλόγων θηριωδέστεροι.

Ἐκεῖνοις πάντα κοινὰ καὶ οὐδὲν τοῦ ἄλλου πλέον ἔχει· σὺ δὲ ἄνθρωπος ὢν, θηρίου γίνῃ χαλεπώτερος, μυρίων πενήτων τροφὰς μιᾷ κατακλείων οἰκίᾳ. Καίτοι γε οὐχ ἡ φύσις ἡμῖν μόνη κοινή, ἀλλὰ καὶ ἕτερα πλείονα· οὐρανὸς κοινὸς καὶ ἥλιος καὶ σελήνη καὶ ἀστέρες καὶ ἀήρ καὶ θάλασσα καὶ γῆ καὶ ζωὴ καὶ τελευτὴ καὶ γῆρας καὶ νόσος καὶ υἰγεία καὶ χρεία τροφῆς καὶ ἐνδυμάτων. Πῶς οὖν ἄτοπον τοὺς ἐν τοσοῦτοις κοινωνοῦντας ἀλλήλοις ἐν τοῖς χρήμασιν οὕτως εἶναι πλεονέκτας, καὶ τὴν αὐτὴν μὴ διατηρεῖν ἰσονομίαν; Ὁ γὰρ θάνατος τῆς μὲν ἀπολαύσεως ἀπάγει, πρὸς δὲ τὰς εὐθύνας ἄγει. Ἴν' οὖν μὴ τοῦτο γένηται, πολλῇ χρῶμεθα τῇ ἐλεημοσύνῃ. Αὕτη γάρ ἐστιν ἡ βασίλισσα τῶν ἀρετῶν, ἣ καὶ ἐξαιρήσεται ἡμᾶς τῆς τιμωρίας. Τὰ περιττὰ δὴ ποιήσωμεν χρήσιμα, τὸν πολὺν προέμενοι πλοῦτον, καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, κἂν μυρία ὦμεν πεπλημμεληκότες, ὁ Θεὸς μεταδώσει συγγνώμης ἡμῖν.

A. 1. Τι διαστάσεις παίρνει ἡ ἐλεημοσύνη σύμφωνα με τὸ Χρυσόστομο;

2. Ἡ ἐλεημοσύνη στο κείμενο ἔχει ἀρνητικὸ ἢ θετικὸ περιεχόμενο;

B.1. Να χρησιμοποιήσεις τὰ παρακάτω ἀχώριστα μόρια ὡς ἀ' συνθετικὸ καὶ νὰ φτιάξεις 3 λέξεις με τὸ καθένα:

α ⇒

δυσ ⇒

ημί ⇒

νη ⇒

2. Να ἀντιστοιχίσεις τὶς λέξεις τῆς στήλης Α με ἐτυμολογικὰ συγγενεῖς λέξεις τῆς στήλης Β.

A

- α. τελευτάω-ῶ
- β. ἄγω
- γ. γίγνομαι
- δ. ποιέω-ῶ
- ε. χρήομαι-χρῶμαι
- στ. ἀγγέλλω

B

- i) γονεὺς
- ii) ποίημα
- iii) ἀγελάς
- iv) χρηστικός
- v) τέλος
- vi) εἰσακτέος
- vii) εὐτελής

Γ. 1. πάντα, θηριώδης: Να κλιθoύν τὰ ἐπίθετα καὶ στα 3 γένη

2. Να μεταφερθοῦν τὰ ουσιαστικὰ στὴν ἴδια πτῶση στὸν ἄλλο ἀριθμὸ:

- i) τὰς ἔριδας ➤
- ii) τοῦ ὄρου ➤
- iii) τῶν κερδέων ➤
- iv) τὰς πόλεις ➤
- v) τῷ σώματι ➤
- vi) (ῶ) πατέρες ➤
- vii) τῶν μητέρων ➤

3. Να γίνουn οἱ ἐγκλιπτικὲς ἀντικαταστάσεις:

ΟΡΙΣΤΙΚΗ

ἔχει

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

.....

ΕΥΚΤΙΚΗ

.....

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ

.....

.....

ἦ

.....

.....

.....

ποιήσαιμεν

.....

.....

.....

ἀπαγέτω

ἐχρησάμεθα

.....

.....

4. Να γραφτεῖ ὁ ζητούμενος τύπος:

- α. εἰμί (ἀπαρέμφατο μέλλοντα) →
- β. ἔχω (εὐκτική ἐνεστώτα, ἀ' πληθ.) →
- γ. γίγνομαι (προστακτική ἐνεστώτα, β' ἐνικό) →
- δ. ἄγω (παρατατικός γ' πληθ.) →
- ε. ἀγγέλλω (προστακτική ἐνεστώτα, γ' πληθ.) →

Δ. Να γίνει πλήρης συντακτικὴ ἀνάλυση τῶν παρακάτω προτάσεων.

- i) Αὕτη γάρ ἐστίν ἡ βασίλισσα τῶν ἀρετῶν, ἣ καὶ ἐξαιρήσεται ἡμᾶς τῆς τιμωρίας.
- ii) ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ὁ Θεὸς μεταδώσει συγγνώμης ἡμῖν.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ

A. 1. διαστάσεις ελεημοσύνης:

- ▲ πνευματική → γιατί ο άνθρωπος έρχεται κοντά στο Θεό
- ▲ κοινωνική → γιατί έρχεται κοντά στους συνανθρώπους του βοηθώντας τους

2. Το περιεχόμενο της ελεημοσύνης είναι θετικό → ο ελεήμων δεν προσφέρει βοήθεια από οίκτο και λύπηση αλλά γιατί συνειδητά θέλει να πλησιάσει το Θεό και το συνάνθρωπό του.

B. 1. α → ακαλαίσθητος, άφοβος, άψυχος

δυσ → δύσβατος, δυσοίωνος, δυσλειτουργία

ημί → ημιμαθής, ημίθεος, ημισέληνος

νη → νηνεμία, νηπενθής, νήποινος

2. 1 → v, vii 2 → iii, vi 3 → i 4 → ii 5 → iv 6 → -

Γ. 1. ΑΡΣΕΝΙΚΟ

πᾶς
παντός
παντί
πάντα
πᾶς

πάντες
πάντων
πᾶσι(v)
πάντας
πάντες

ΘΗΛΥΚΟ

πᾶσα
πάσης
πάση
πᾶσαν
πᾶσα

πᾶσαι
πασῶν
πάσαις
πάσας
πᾶσαι

ΟΥΔΕΤΕΡΟ

πᾶν
παντός
παντί
πᾶν
πᾶν

πάντα
πάντων
πᾶσι(v)
πάντα
πάντα

ΑΡΣΕΝΙΚΟ/ΘΗΛΥΚΟ

ὁ/ἡ θηριώδης
τοῦ/τῆς θηριώδους
τῷ/τῇ θηριώδει
τόν/τήν θηριώδη
(ὃ) θηριώδες

οἱ/αἱ θηριώδεις
τῶν θηριωδῶν
τοῖς/ταῖς θηριώδεσι
τούς/τάς θηριώδεις
(ὧ) θηριώδεις

ΟΥΔΕΤΕΡΟ

τό θηριώδες
τοῦ θηριώδους
τῷ θηριώδει
τό θηριώδες
(ὃ) θηριώδες

τά θηριώδη
τῶν θηριωδῶν
τοῖς θηριώδεσι
τά θηριώδη
(ὧ) θηριώδη

2. i) τήν ἔριν ii) τῶν ὀρέων / ὀρῶν iii) τοῦ κέρδους vi) (ὃ) πάτερ v) τοῖς σώμασι vii) τῆς μητρός iv) τήν πόλιν

3. ἔχει ἔχη ἔχοι ἐχέτω
ἐστί ἦ εἶη ἔστω
ἐποιήσαμεν ποιήσωμεν ποιήσαιμεν -
ἀπάγει ἀπάγη ἀπάγοι ἀπαγέτω
ἐχρησάμεθα χρῆσώμεθα χρῆσαιμεθα -

4. α. ἔσεσθαι β. ἔχοιμεν γ. γίγνου δ. ἦγον ε. ἀγγελλόντων/ ἀγγελλέτωσαν

Δ. i) Αὕτη...ἀρετῶν: Κύρια Πρόταση

αὕτη: Υποκείμενο του ρήματος ἐστίν
ἐστίν: Ρήμα
ἡ βασίλισσα: Κατηγορούμενο του Υποκειμένου αὕτη
τῶν ἀρετῶν: γενική αντικειμενική από το βασίλισσα
ἡ καί... τιμωρίας: Δευτερεύουσα πρόταση
ἡ: Υποκείμενο Ρήματος ἐξαιρήσεται
ἐξαιρήσεται: Ρήμα
ἡμᾶς: Αντικείμενο ἀμεσο
τῆς τιμωρίας: Αντικείμενο ἔμμεσο

- ii)** ἐν τῇ ἡμέρᾳ: εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου
τῆς κρίσεως: γενική της ιδιότητος
ὁ Θεός: Υποκείμενο του ρήματος μεταδώσει
μεταδώσει: **Ρήμα**
συγγνώμης: Αντικείμενο άμεσο
ἡμῖν: Αντικείμενο έμμεσο